

Mottagare
Regionstyrelsen

Lägesrapport om projektet "FRAMÅT, nu utvecklar vi Gotlands landsbygder tillsammans"

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att informationen godkänns.

Sammanfattning

Enligt önskemål från det regionala utvecklingsutskottet (REGU) presenteras i detta ärende en lägesrapport från projektet "FRAMÅT, nu utvecklar vi Gotlands landsbygder tillsammans". Projektet startade april 2022 och har pågått i 17 månader. Projektet pågår till och med mars 2025. Totalt finansierar Region Gotland projektet med (cirka) 4 400 000 kronor. Projektet föddes ur en process med den i folkmun kallade "skolutredningen", dvs. "Framtidens skola". Projektet drivs av föreningen GUBIS och genomförs genom två utvecklingsbolag inom föreningen, Lustkusten Utveckling AB och Nygarn Utveckling AB.

Projektets utgångspunkt är:

- att bidra till att skapa förutsättningar för positiv befolkningsutveckling i projektets två pilotområden.
- att verka för att boende, företagare, civilsamhälle och offentlig sektor samverkar kring ökad attraktionskraft i pilotområdena.

Hos Region Gotland är det primärt utbildning- och arbetslivsförvaltningen (UAF), samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF) som varit i kontakt med projektet i dess första fas. Även

kontakter med teknikförvaltningen (TKF) och regionstyrelseförvaltningen (RSF) förekommer.

Ärendebeskrivning

Enligt önskemål från det regionala utvecklingsutskottet (REGU) presenteras i detta ärende en lägesrapport från projektet/förändringsinsatsen *"FRAMÅT, nu utvecklar vi Gotlands landsbygder tillsammans"*. Nedan hänvisat till som "projektet".

Projektet startade april 2022 och har pågått i 17 månader. Projektet pågår till och med mars 2025.

Totalt finansierar Region Gotland projektet med (cirka) 4 400 000 kronor. Det omfattar 1 950 000 kr från Region Gotland tilläggsanslag samt medfinansiering med 50 procent av projektets faktiska kostnader, sammanlagt högst 1 950 000 kronor ur 2022-2025 års anslag 1:1, regionala utvecklingsåtgärder. Inom ramen för Region Gotlands stödåtgärd "Åtgärder för att mildra höga kostnadsökningar i samhället 2022 – inriktning landsbygdsutveckling" har projektet mottagit 500 000 kronor till stärkta insatser i projektet samt att Nygarn Utveckling AB 300 000 kronor till att genomföra aktiviteter kopplat till projektet. Utöver detta har Region Gotland avsatt medel till en funktion att på deltid arbeta med landsbygdsutveckling/projektet under projektperioden.

Projektet föddes ur en process med den i folkmun kallade "skolutredningen", dvs. "Framtidens skola". Under detta arbete identifierades ett starkt engagemang i Gotlands bygder från såväl lokalt näringsliv som lokala utvecklingsaktörer, samt en vilja till dialog och samhandling. Enligt beslut i regionstyrelsen (RS 2021/701) erbjuder Region Gotland en regional utvecklingsaktör att driva ett pilotprojekt under perioden 2021-2024. Projektet ska

handla om att driva utvecklingsprocesser med fokus på samverkan mellan bygd och skola, nybyggnation av bostäder och lokal attraktionskraft. Arbetet ska ske tillsammans med Region Gotland och dialogen mellan Region Gotland och bygderna ska utvecklas. Pilotprojektet ska genomföras runt två skolor på Gotland som var nedläggningshotade i utredningen "Framtidens skola".

Region Gotland erbjöd föreningen GUBIS (Gotländska utvecklingsbolag i samverkan) att bli projektägare för pilotprojekt. GUBIS inkom under hösten 2021 med förslag på projektplan och projektorganisation till Region Gotland vilket ligger till grund för beslut om finansiering och samverkan.

Övergripande beskrivning av projektet

GUBIS driver ett platsutvecklingsprojekt med utgångspunkt från två skolorter. Skolort **Stenkyrka** med närområde (Martebo, Hangvar, Hall, Tingstäde och Lummelunda) och skolort **Kräklingbo** med närområde (Östergarn, Gammelgarn, Ala och Anga). Projektet genomförs genom två utvecklingsbolag inom föreningen GUBIS, Lustkusten Utveckling AB och Nygarn Utveckling AB.

Flera av Gotlands landsbygder har under en lång tid haft negativ befolkningstillväxt och den demografiska utvecklingen visar att andelen av befolkningen i yrkesaktiv ålder väntas minska. Projektet arbetar med dessa utmaningar. Resultatet av det som projektet skapar, utreder och tar fram ska kunna användas som modell för alla Gotlands landsbygder.

Projektets utgångspunkt är:

- att bidra till att skapa förutsättningar för positiv befolkningsutveckling i projektets två pilotområden.

- att verka för att boende, företagare, civilsamhälle och offentlig sektor samverkar kring ökad attraktionskraft i pilotområdena.

Projektets syfte är:

- att inventera, analysera, testa samt genomföra konkreta insatser för att få flera hushåll och familjer i målgruppen att vilja flytta till, stanna kvar och attraheras av att bosätta sig i projektets pilotområden.
- att tydliggöra betydelsen av samverkan mellan boende, näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor för att skapa förutsättningar för att projektets målgrupper ska kunna bo, leva och verka och gå i skola på Gotlands landsbygder.

Projektet ska genom samverkan mellan skola och bygd utveckla och skapa aktiviteter som förhöjer attraktionskraften inom pilotområdena. Projektets mål är att skapa förutsättningar för en utvecklingskraft och en positiv befolknings- och bostadstillväxt.

Huvudsakliga målgrupper är familjer med barn i förskole och skolålder, personer i åldern 18-25 år, nyutexaminerade studenter, yngre företagare och investeringspartners inom välfärds- och fastighetsutveckling.

Status augusti 2023

Projektet ligger i augusti 2023 i fas med projektplanen och dess planerade aktiviteter enligt projektägaren. GUBIS är nöjda med processen så långt, bra dialog med Region Gotlands förvaltningar och det har varit positiva och uppskattade externa/interna möten. Projektet arbetar med vad de kallar "byggstenar", vilket är ett antal faktorer som enligt projektet är avgörande för att uppnå

projektets mål. Projektet beskriver sin verksamhet på hemsidan www.gubis.se

Mycket har under projektets första del handlat om att förankra projektet lokalt, det har bildats lokala arbetsgrupper i bägge respektive ort. Det har genomförts ett antal möten med lokalbefolkningen, deltidsboende, näringsliv, föreningar och organisationer. Men även att kommunicera projektet budskap till projektets målgrupp, exempelvis genom rekryteringsaktiviteter.

Fokus har varit på nya bostäder och att etablerat kontaktytor för att exploatera mark. Men även skola/förskola exempelvis genom att arbeta med aktiviteten att den privata förskolan i Kräklingbo ska få hyra lokaler i Kräklingbo skola. Projektet har bistått förskolan under denna processtid.

Projektet har mobiliserat engagemang i frågor som kollektivtrafik, där projektet lämnat in yttrande och förbättringsförslag till ett nytt Trafikförsörjningsprogram.

Hos Region Gotland är det primärt utbildning- och arbetslivsförvaltningen (UAF) och samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF) som varit i kontakt med projektet i dess första fas. Även kontakter med teknikförvaltningen (TKF) och regionstyrelseförvaltningen (RSF) förekommer.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att projektet överensstämmer väl med prioriteringen *"Utveckla attraktionskraften"* med inriktningen *"Stärk kunskap och kommunikation om Gotlands attraktivitet"* i Vårt Gotland 2040 - regional utvecklingsstrategi för Gotland. Projektets syfte är också i linje med prioriteringen *"Skapa förutsättningar för byggande och bostadsförsörjning"* med

inriktningen *"Skapa förutsättningar för ett varierat utbud av bostäder för alla"*.

På det stora hela fungerar dialogen väl mellan Region Gotland och projektet. Projektet har en ambition att skapa en modell för samarbetet mellan olika aktörer i lokala utvecklingsfrågor. I mångt och mycket bygger detta på hur väl interna processer är synkroniserade mellan förvaltningar i Region Gotland och externa aktörer. Då ett fokus ligger på ett slags modellbyggande kommer regionstyrelseförvaltningen att genomföra en halvtidsutvärdering av projektet med fokus på förutsättningarna på samverkan mellan projektets olika aktörer och Region Gotland. För att fördjupa oss i förväntningar som finns enligt gällande beslut i regionstyrelsen.

Detta ger en möjlighet att fördjupa oss i metodutveckling utifrån projektets syfte och därmed även hur Region Gotland förväntas arbeta vidare med projektets resultat vid projektavslut. Utvärderingen återrapporteras till REGU.

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Skickas till

Föreningen GUBIS, Kristina Olsson, ordförande